

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «ПСИХОЛОГІЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА

Викладачка	Гришина Тетяна Анатоліївна, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук
Контактний тел.	220-47-30 259 (внутрішній)
Е-mail:	http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/3714
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id
Консультації	Проводяться за розкладом:

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Психологія» є нормативною для студентів бакалаврської програми спеціальності 274 Автомобільний транспорт. Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано у 4 семестрі (2 курс).

Структуру та зміст курсу покликаний сприяти формуванню у студентів знань про психологічні закономірності і механізми виникнення, функціонування і розвитку психіки; етапи становлення психології як науки та її завдання на сучасному етапі розбудови суспільства; методів профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин; прийомів мотивації, самомотивації на шляху до досягнення спільної мети, вміння адаптувати свою поведінку до прийняття системи цінностей іншого.

Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має усвідомити необхідність: теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки; аналізувати психічні властивості і стани, характеризувати психічні процеси, різні види діяльності індивідів у групі, процеси розвитку, соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції особистості, соціально-психологічні процеси в малих та великих групах. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має навчитись: правильно і науково обґрунтовано пояснювати психологічні факти, ті або інші прояви особистості людини та уміти використовувати отримані знання в суспільній і професійній сферах діяльності.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: розгляд світоглядних питань для загального обговорення в групі, виконання обов'язкових контрольних та творчих завдань; підготовка доповідей і рефератів; роботу з науковою, навчальною та довідковою літературою; підготовку та участь у дискусіях, дебатах; підготовку тез доповіді на студентську наукову конференцію.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних та письмових відповідей, самостійних робіт та підсумкових тематичних контрольних робіт, виконання тестових завдань.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 2 семестру здійснюється у формі диференційованого заліку.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 120 год., у т. ч. 50 години аудиторних занять і 72 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 4.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
4	120	48	24	-	24	72

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/ вибіркова
2	4	загальний	вибіркова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна своєю метою ставить розкриття сутності людської особистості, шляхи її всебічного і гармонійного розвитку, особливості, можливості і наслідки її матеріальної та духовної діяльності, вплив на природу і суспільство, дослідити свободу і відповідальність людини в нових історичних та економічних умовах.

Завдання навчальної дисципліни

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із класичними положеннями психологічної науки про сутність особистості, її структуру, мотивацію та унікальні аспекти функціонування (творчість, самореалізацію, зрілість, психічне здоров'я);
- створення необхідних умов для опрацювання сучасного досвіду психологічного аналізу особистості;
- сприяти розвитку психологічної культури фахівця, показати засобами теоретичної та експериментальної психології складність психічного життя особистості, розвивати інтерес до самопізнання.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- історію розвитку психології, основні погляди вчених різних епох на взаємозв'язок психологічних та соціальних процесів;
- сутність основних категорій та понять психології;
- структуру психології;
- психологічну характеристику психічних пізнавальних процесів;
- основні закономірності функціонування психічних пізнавальних процесів;
- закономірності формування і розвитку особистості;
- фактори формування особистості;
- концепції особистості;
- психологічні концепції теорії діяльності та управління, їх основні компоненти;
- методичні підходи до узагальнення та оброблення даних, отриманих за допомогою психологічних методів та методик;

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- застосовувати категоріальний апарат психології в системі професійного навчання і практичної діяльності, враховуючи основні психічні, соціально-психологічні та психофізіологічні прояви особистості;
- ефективно оперувати загально-психологічними знаннями;
- інтерпретувати науково-дослідні проблеми та практичні психологічні питання; аргументувати основні загально-психологічні положення; сприймати науково обґрунтовану психологічну інтерпретацію ситуацій, з якими стикається особистість в процесі власної життєдіяльності та професійного зростання; усвідомлювати власну психічну сферу;
- аналізувати різноманітні види діяльності; пізнавати рівень розвитку психічних пізнавальних процесів у особистості.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра 274 Автомобільний транспорт вивчення дисципліни «Психологія» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Програмні результати навчання:

РН 5. Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту

РН 6. Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів.

РН 27. Використовувати суміжні галузі та виявляти міждисциплінарні зв'язки для розв'язування задач і проблем у сферах професійної діяльності.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ			
Тема №1. Психологія як наука	2	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Обґрунтуйте сутність і зміст предмета психології. 2) Визначте структуру сучасної психології. 3) Що таке психічне відображення? Як ви розумієте це явище? 4) Охарактеризуйте психічне відображення з погляду його активності. 5) Охарактеризуйте функції психіки. 6) У чому полягає сутність детермінізму стосовно психічних явищ людини? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема №2. Рівні вияву психіки: Свідоме, несвідоме та підсвідоме	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Назвіть характерні ознаки свідомого. 1) Охарактеризуйте поняття «несвідоме». 2) У чому полягає сутність поняття «підсвідоме»? 3) Чи є відмінність між мисленням і свідомістю? 4) Розкрийте структуру самосвідомості. 5) Який механізм переходу несвідомого у свідоме? 6) Охарактеризуйте умови розвитку людської свідомості. 7) Що таке соціалізація особистості і які її головні механізми? 8) Проаналізуйте роль наукових знань у становленні свідомості людини. 9). Охарактеризуйте роль емпіричних знань у формуванні свідомості людини 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема №3. Особистість та її	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу.

Індивідуально-психологічні особливості.			2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Охарактеризуйте поняття «людина», «особистість», «індивід», «індивідуальність». 2) Розкрийте структуру особистості (за К. К. Платоновим). 3) Назвіть характерні риси особистості. 4) Дайте загальну характеристику здібностей людини. 5) Що таке обдарованість людини? 6) Яких людей ми називаємо талановитими? 7) Охарактеризуйте поняття «геніальність». 8) Дайте загальну характеристику темпераменту людини. 9) У чому проявляється акцентуація характеру особистості? 10) Яким є механізми формування властивостей характеру? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема №4. Вчинкова активність особистості та її види	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Дайте визначення поняття «вчинок». 2) Розкрийте взаємозв'язок свідомого, несвідомого й підсвідомого у вияві вчинку. 3) Поясніть взаємозв'язок ситуації і вчинку. 4) Охарактеризуйте роль мотивації у структурі вчинку. 5) Доведіть вплив темпераменту на вияв вчинку. 6) Проаналізуйте взаємозв'язок характеру і вчинку. 7) Розкрийте сутність післядії та усвідомлення вчинку. 8) У чому полягає сутність самопізнання? 9) Чи можлива «втеча» від вчинку? 10) Назвіть основні форми вияву вчинків 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки
Тема №5. Розвиток особистості та «Я-концепція»	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Дайте визначення поняття «Я-концепція». 2) Охарактеризуйте поняття реальна «Я-концепція». 3) Охарактеризуйте поняття ідеальна «Я-концепція». 4) Проаналізуйте стадії розвитку людини (за Е. Еріксоном). 5) У чому полягає зміст поняття «Я-динамічне»? 6) У чому полягає відмінність у змісті понять «Я-образ» і «Я-концепція»? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за темами 1-5.
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ ЛЮДИНИ			
Тема №6. Психологія	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу.

Назва змістових модулів та тем	Лекц	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
діяльності людини			2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Дайте визначення поняттю «діяльність». 2) Охарактеризуйте зв'язок між потребами і діяльністю. 3) Проаналізуйте роль мотивів у людській діяльності. 4) У чому полягає сутність процесу екстеріоризації дії? 5) У чому полягає сутність процесу інтеріоризації дії? 6) Які характерні ознаки гри як різновиду діяльності? 7) Які характерні ознаки навчання як різновиду діяльності? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки
Тема №7. Пізнавальні психічні процеси	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Дайте загальну характеристику психічних процесів. 2) Що таке психічне відображення? 3) Охарактеризуйте основні типи відчуттів. 4) Що таке верхній поріг чутливості? 5) Що таке нижній поріг чутливості? 6) Розкрийте зміст взаємодії відчуттів. 7) Обґрунтуйте основні якості уваги та розкрийте їхній зміст. 8) Дайте визначення поняттю «пам'ять» та назвіть її основні функції в життєдіяльності людини. 9) людини. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки
Тема №8. Емоційно-вольова сфера особистості	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Охарактеризуйте поняття «емоція». 2) У чому полягає взаємозв'язок між емоціями і почуттями? 3) Охарактеризуйте роль почуттів у життєдіяльності людини. 4) Чи можна стверджувати, що поняття «моральні почуття» та «моральні переконання» є тотожними? 5) Охарактеризуйте основні вольові якості людини. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки
Тема №9. Психологія управління та менеджменту	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Охарактеризуйте психологічні механізми управлінської діяльності. 2) Яке коло завдань охоплює наука про психологію управління? 3) Назвіть основні категорії психології управління. 4) Поясніть поняття «керівник» і «менеджер». 5) Розкрийте психологічні особливості управління у сфері освіти. 6) Які основні риси мають бути притаманні керівникові?

Назва змістових модулів та тем	Лекц	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			7) Які риси уособлює керівник-новатор? 8) Охарактеризуйте авторитарний стиль керівництва. 9) Що є властивим для демократичного стилю керівництва? 10) Якими ознаками характеризується ліберальний стиль керівництва? 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за темами 6-9.
Залік		2	
Всього	24	24	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Психологія» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, перевірки виконання тестових завдань, виконання модульних контрольних робіт тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, умінь самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, умінь публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі диференційованого заліку відповідно до графіку освітнього процесу. Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ». Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи													Сума
Змістовний модуль 1							Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	P	МКР 1	T6	T7	T8	T9	P	МКР 2	100
5	5	5	5	5	10	15	5	5	5	5	10	20	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Бали
Модуль №1	50
Теоретична підготовка	25
Домашні завдання (реферат)	10
Контрольна робота 1	15
Модуль №2	50
Теоретична підготовка	20
Домашні завдання (реферат)	10
Контрольна робота 2	20

Залік	
Разом	100

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Основи психології : навчальний посібник / Григорій Петрович Васянович – К. : Педагогічна думка , 2012. – 114 с.
2. Балл Г.О. Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній, освітній, психологічній сферах). – К.: Рівне: Видавець Олег Зень, 2007. – 172 с.
3. Інтегративно-особистісний підхід у психологічній науці та практиці / За ред. Г.О. Балла. – К.-Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. – 206 с.
4. Культуротвірна функція психологічної науки / За ред. Г.О. Балла. – К.-Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 264 с.
5. Методологічні та теоретичні проблеми психології: Навчальний посібник / М.С. Корольчук, Ю.Л. Трофімов, В.І. Осьодло та ін. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 336 с.
6. Солоділова О. П. Шпаргалка з вікової психології: навч. посібник. - М.: ТК Велбі. - 56 с. 2006
7. Балл Г. Система принципів раціогуманізму // Психологія і суспільство. – 2011. – № 4. – С. 16-32.
8. Балл Г.О. Взаємодія гуманітарної та природничонаукової традицій в опрацюванні категорії особистості у психології // Психологія і особистість. – 2013. – № 1. – С. 6-20.
9. Балл Г.О., Медінцев В.О. «Особистість» як категорія і як поняття // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / За ред. С.Д. Максименка. – Т. XII, ч. 5. – С. 27–35.
10. Балл Г. До визначення засад раціогуманістичного підходу в методології психологічної науки // Психологія і суспільство. – 2000. – № 2. – с. 74-90.
11. Балл Г.О. Значення і смисл як психологічні поняття // Психологічний вісник: Зб. наук. праць / За ред. С.Д. Максименка. – 2003. – Вип. 1. – С. 18-22.
12. Балл Г.О. До обґрунтування раціогуманістичного підходу у психології // Психологія і суспільство. – 2004. – № 4. – С. 60-74.
13. Балл Г.О. Категорія особистості у психології: спроба впорядкування поняттєвого поля // Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі: Матеріали методологічного семінару АПН України 19 березня 2008 р. – К., 2008. – С. 103-110.
14. Балл Г.О. Інтегративно-особистісний підхід у психології: опрацювання концептуальних засад // Наукові записки Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН

України. – К.: ВД «Троя», 2008. – Вип.. 36. – С. 51-66.

15. Балл Г.О. Інтегративно-особистісний підхід у психології: впорядкування головних понять // Психологія і суспільство. – 2009. – № 4. – С. 25-53.

16. Г. О. Балл, В. О. Медінцев «Особистість» як категорія і як поняття // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / За ред. С.Д. Максименка. – Т. XII, ч. 5. – С. 27–35.

17. Мусатов С.О. Комунікативний вимір у психології особистості / С.О. Мусатов // Психологія і особистість. – 2012. – № 2. – С. 18–33.

18. Максименко С. Д. Теоретичні засади психології особистості: генеза нужди // Наукові записки Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К.: Главник, 2005. – Вип. 26, в 4-х томах, том 1. – С. 3 – 18.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

19. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

20. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

21. Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

22. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

23. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

24. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>